

Elinvoimalautakunta

23.10.2024

---

**Aika** 23.10.2024 klo 14:00 - 16:00**Paikka** Valtuustosali, kaupungintalon 9. krs**Käsitellyt asiat**

<b>§</b>	<b>Otsikko</b>	<b>Sivu</b>
§ 74	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 75	Pöytäkirjan tarkastus	4
§ 76	Hepolan kaupunginosan korttelin 1679 tontin 3 tonttijaon muutoksen hyväksyminen	5
§ 77	Jari Siepin kuntalaisaloite vapautuvan ratapenkan tulevaisuus	6
§ 78	Perussuomalaisten valtuustoryhmän aloite Peurasaaren alueen asemakaava	9
§ 79	Valtuutettu Tuire Kourulan ja neljän muun valtuutetun aloite kaavoittamattomien alueiden ja kiinteistöjen verotuksen selvittämiseksi	11
§ 80	Elinvoimatoimialan tilannekuva sekä äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman katsaus 2024	13
§ 81	Elinvoimatoimialan talousseuranta 2024	14
§ 82	Tiedoksi saatettavat	15
§ 83	Ajankohtaiset asiat	16

Elinvoimalautakunta

23.10.2024

**Osallistujat**

	<b>Nimi</b>	<b>Klo</b>	<b>Tehtävä</b>	<b>Lisätiedot</b>
<b>Läsnä</b>	Tuokila Eero	14:05 - 15:15	Puheenjohtaja	
	Puro Juha	14:05 - 15:15	Varapuheenjohtaja	
	Alasaarela Miia	14:05 - 15:15	Jäsen	
	Helske Kalle	14:09 - 15:15	Jäsen	Etänä, paikalla §76-83
	Koivulehto Mikko	14:05 - 15:15	Jäsen	Etänä
	Kumpula Anniina	14:05 - 15:15	Jäsen	Etänä
	Kunnari Jukka	14:05 - 15:15	Jäsen	
	Pehkonen Pirkko	14:05 - 15:15	Jäsen	
	Piiparinen Mika	14:05 - 15:15	Jäsen	
	Sipola Anne	14:05 - 15:15	Jäsen	
	Huusko Kalle	14:05 - 15:15	KH:n edustaja	Etänä
<b>Muu</b>	Hakala Riitta	14:05 - 15:15	Työllisyyspäällikkö	
	Alila Hanna	14:05 - 15:15	Sihteeri	
	Rantajärvi Paulus	14:05 - 15:15	Kaupungingeodeetti	
<b>Poissa</b>	Mäkelä Eevi			
	Heikka Kimmo			

**Käsitellyt asiat**

74 - 83 §

**Allekirjoittajat**Eero Tuokila  
puheenjohtajaHanna Alila  
sihteeriAnniina Kumpula  
pöytäkirjantarkastajaMikko Koivulehto  
pöytäkirjantarkastaja**Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu Kemin kaupungin asianhallintajärjestelmässä.****Pöytäkirja yleisesti nähtävillä**  
Yleisessä tietoverkossa

**Elinvoimalautakunta**

§ 74

23.10.2024

**Lailisuus ja päätösvaltaisuus**

**Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 74**

**Esittelijä**

Puheenjohtaja

**Päätösehdotus**

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

**Päätös**

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

**Elinvoimalautakunta**

§ 75

23.10.2024

**Pöytäkirjan tarkastus**

**Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 75**

**Esittelijä**

Puheenjohtaja

**Päätösehdotus**

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Kalle Helske ja Mikko Koivulehto.

**Päätös**

Valittiin pöytäkirjan tarkastajiksi Anniina Kumpula ja Mikko Koivulehto.

Elinvoimalautakunta

§ 76

23.10.2024

**Hepolan kaupunginosan korttelin 1679 tontin 3 tonttijaon muutoksen hyväksyminen****Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 76**  
**513/10.01.00/2024****Valmistelu**

Kaupungingeodeetti Paulus Rantajärvi, puh. 050 594 8440

Hepolan kaupunginosan korttelin 1679 tontin 3 omistajat ovat lähettäneet kaupungille **liitteenä** olevan hakemuksen tonttijaon muuttamiseksi. Hakijat esittävät, että tonttijakoa muutetaan tontin numero 2 vastaisella rajalla siten, että tontilla numero 2 sijaitseva autotalli ei enää jatkossa sijaitsisi hakijoiden tontilla. Maankäytön tulosityksikkö on laatinut **liitteenä** olevan tonttijaon. Tonttijaon kuulemisvaiheen aikana tontin numero 2 omistaja on tehnyt muistutuksen (valituksen), joka on **liitteenä**. Kaupungin hallintosäännön mukaan tonttijaon hyväksymisasiä on käsiteltävä lautakunnassa, mikäli siitä on kuulemisaikana tehty muistutus.

Kaupungin mittausryhmä on tehnyt mittauksia kohteessa. Tonttien välinen aita sijaitsee rajalla siten, että aidan rakenteet eivät ulotu tontin 2 puolelle. Autotallirakennus ulottuu tontin 3 alueelle. **Oheismateriaalina** on kuva kohteesta.

**Esittelijä**

Työllisyyspäällikkö Riitta Hakala

**Päätösehdotus**

Lautakunta päättää hyväksyä Hepolan kaupunginosan korttelin 1679 tontin 3 tonttijaon muutoksen.

**Päätös**

Korjataan pykälän otsikko seuraavasti: Hepolan kaupunginosan korttelin 1679 tontin 3 tonttijaon muutoksen hyväksyminen.

Lautakunta päätti hyväksyä Hepolan kaupunginosan korttelin 1679 tontin 3 tonttijaon muutoksen.

## Liitteet

- 1 Hakemus tonttijaon muuttamiseksi
- 2 Tonttijakokartta
- 3 Muistutus

## Oheismateriaali

Kuva Mansikkatie

Kaupunginhallitus	§ 347	31.10.2023
Ympäristölautakunta	§ 93	21.11.2023
Elinvoimalautakunta	§ 77	23.10.2024

## Jari Siepin kuntalaisaloite vapautuvan ratapenkan tulevaisuus

### Kaupunginhallitus 31.10.2023 § 347

#### Valmistelu

Jari Siepin kuntalaisaloite 8.2.2023:

Vapautuvan ratapenkan tulevaisuus

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 8.2.2023  
Aloitteen julkaisupäivämäärä 8.2.2023

Kemin kaupunki lunastaa entisen rautatie-maan lapintieltä Metsän tehtaille ainakin osittain. Ennen kuin kiskot poistetaan ja penkat tasoitetaan, voisi miettiä selkeän väylän hyöty- tai virkistyskäyttöä. Väylällä ei ole kuin kaksi autotie-risteystä ja se kulkee osin pusikoituneen alueen sisällä.

Olisiko kiskobussi keskustasta kiikeliin? Tai kiskot pois ja pintaa päälle, saisi luonnon ympäröimän pyörätien lapintieltä Kiikeliin, katuristeyksiäkään ei olisi kuin kaksi. Alkuosalla vieressä kulkee särmääjänkatu, jossa ei ole pyörätietä tai jalkakäytävää länsi-itä - suunnassa.

Toivon kaupunki järjestää tästä vaikka kansalaisten ideointi-kilpailun tai tapahtuman, jotta vapautuva "ränni" saadaan käyttöön eikä se jää puskia kasvavaksi pitkäksi kukkulaksi.

#### Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

#### Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tietoonsaatetuksi ja ohjaa asian edelleen ympäristötoimialalle valmisteltavaksi.

#### Päätös

Kaupunginhallitus totesi, että asiasta on tehty jo aiemmin samansisältöinen aloite Essi Rytilahden toimesta ja se tulee ottaa huomioon asian valmistelussa.

Kaupunginhallitus merkitsi aloitteen tietoon saatetuksi ja ohjaa asian edelleen ympäristötoimialalle valmisteltavaksi.

### Ympäristölautakunta 21.11.2023 § 93

#### Valmistelu

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, 9.11.2023

Vanha Pajusaaren rautatieyhteys Metsä Fibren tehdasalueelle on valtion Väyläviraston toimesta poistettu käytöstä, koska korvaava ratayhteys on rakennettu Sahansaarenkadun varteen.

Kaupunginhallitus	§ 347	31.10.2023
Ympäristölautakunta	§ 93	21.11.2023
Elinvoimalautakunta	§ 77	23.10.2024

Asia on elinvoimatoimialalla valmistelussa, koska se vastaa maanhakinnasta ja kaavoituksesta. Kyseisen rata-alueen maanhankintasopimus on valmistelussa elinvoimatoimialalla ja kun alue tulee kaupungin omistukseen, niin asemakaavaa tulee muuttaa vastaamaan tulevaa maankäytön tarvetta. Ympäristötoimiala on mukana elinvoimatoimialan kaavoitusyksikön kanssa pohtimassa uutta maankäyttöä aloitteen mukaiselle alueelle.

Ympäristötoimiala ottaa alueen ympäristösuunnitteluun ja toteutukseen muutetun asemakaavan pohjalta. Ympäristötoimia pitää alustavasti järkevänä, että vanhalle rata-alueelle tulisi puistomainen väyläalue, jossa voisi olla kevyen liikenteen kulkureitti erilaisine aktiviteetteineen.

**Esittelijä** Ympäristöjohtaja Mika Grönvall

**Päätösehdotus** Ympäristötoimiala antaa oheisen vastineen kaupunginhallitukselle ja lähettää sen elinvoimalautakunnalle tiedoksi.

**Päätös** Ympäristölautakunta antaa oheisen vastineen kaupunginhallitukselle ja lähettää sen elinvoimalautakunnalle tiedoksi.

**Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 77**  
96/10.03.00.00/2023

**Valmistelu** Kaupungingeodeetti Paulus Rantajarvi, puh. 050 594 8440

Entisen rata-alueen maapohja on hankittu kaupungille ja alueella on vireillä asemakaavan muutos, jossa entinen rata-alue on tarkoitus muuttaa virkistysalueeksi. Kaavamuutos tulee mahdollistamaan entisen rata-alueen hyödyntämisen kevyen liikenteen reittinä.

**Esittelijä** Työllisyyspäällikkö Riitta Hakala

**Päätösehdotus** Elinvoimalautakunta antaa oheisen vastineen kaupunginhallitukselle ja tiedoksi ympäristötoimialalle.

**Päätös** Elinvoimalautakunta antoi oheisen vastineen **kaupunginhallitukselle** ja tiedoksi **ympäristötoimialalle**.

Kaupunginvaltuusto	§ 64	12.06.2023
Kaupunginhallitus	§ 369	13.11.2023
Elinvoimalautakunta	§ 78	23.10.2024

**Perussuomalaisten valtuustoryhmän aloite Peurasaaren alueen asemakaava****Kaupunginvaltuusto 12.06.2023 § 64**

Valtuutettu Harri Pullola esitti seuraavan aloitteen:

**Peurasaaren alueen asemakaava**

Kemissä on edetty hyvin Kiikelin ja Mansikkanojan kehittämisessä ja alueella on mukava ulkoilla pois muun liikenteen seasta sekä nauttia merellisestä maisemasta. Nyt ulkoilija kokee pienen pettymyksen kappelin kohdalla kun kevyenliikenteen väylä loppuu junaradan kohdalle. Olisi luonnollinen jatkumo rakentaa pitkin meren rantaa jatkuva väylä Veitsiluotoon. Väylä – se ei tarvitse paljon tilaa vain pienen kaistaleen mahdollisen muun rakentamisen lisäksi ja integroituu hyvin maisemaan.

Esitän, että kaavoituksessa huomioidaan ehdotukseni.

**Päätös** Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

**Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 369****Valmistelu**

**Esittelijä** Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

**Päätösehdotus** Kaupunginhallitus lähettää aloitteen elinvoimatoimialalle lausuntoa varten. Lausunnossa on tarpeen arvioida kustannusten lisäksi myös toteuttamisen edellytykset.

**Päätös** Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen elinvoimatoimialalle lausuntoa varten. Lausunnossa on tarpeen arvioida kustannusten lisäksi myös toteuttamisen edellytykset.

**Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 78  
371/10.03.00.00/2023**

**Valmistelu** Kaavoitusarkkitehti Saija Alakare, puh. 050 410 2969



Kaupunginvaltuusto	§ 64	12.06.2023
Kaupunginhallitus	§ 369	13.11.2023
Elinvoimalautakunta	§ 78	23.10.2024

Kaupunki on pyrkinyt suunnittelemaan ja toteuttamaan rantareittiverkostoa koko kaupungin alueella. Aloitteessa on kysytty rantareitin jatkuvuudesta eteläiseltä kappelilta edemmäs Peurasaarenrantaa mukaillen Veitsiluotoon ja Ajokseen. Kuten aloitteessakin todetaan, rannassa sijaitsee nk. teollisuusrata. Tämä aiheuttaa alueelle liikenneturvallisuusriskin.

Väylävirasto haluaa minimoida tasoliittymät sekä muutenkin pääsyn rata-alueelle. Tästä syystä kevyen liikenteen reittiä ei voi osoittaa kulkeväksi lähietäisyydelle radasta, tai se voisi aiheuttaa mahdollisen radan aitaamistarpeen.

Mikäli teollisuusraide jossain vaiheessa siirrettäisiin vaihtoehtoiseen kaavoitettuun sijaintiin Peurasaarentien ja Perämerentien väliin, rannan käyttö vapautuisi.

Muita maankäytöllisiä haasteita rannan virkistyskäyttöön aiheuttaa mm. jäteveden puhdistamo.

**Esittelijä** Työllisyyspäällikkö Riitta Hakala

**Päätösehdotus** Lautakunta päättää antaa edellä selostetun vastauksen valtuustoaloitteeseen.

**Päätös** Lautakunta päätti antaa edellä selostetun vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Kaupunginvaltuusto	§ 107	06.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 367	13.11.2023
Elinvoimalautakunta	§ 79	23.10.2024

### **Valtuutettu Tuire Kourulan ja neljän muun valtuutetun aloite kaavoittamattomien alueiden ja kiinteistöjen verotuksen selvittämiseksi**

#### **Kaupunginvaltuusto 06.11.2023 § 107**

Valtuutettu Tuire Kourula esitti seuraavan aloitteen:

Kemin kaupunginvaltuutettuna haluan tietoa siitä, miten paljon kunnassa on kiinteistöjä ja maa-alueita asemakaavan ulkopuolella, ja miten paljon kunta kerää näiltä alueilta kiinteistöveroä vuodessa. Eli asuttujen verotettavien kiinteistöjen määrä ja erikseen pelkät verotettavat maa-alueet. Samoin näiltä alueilta kerättyjen verojen määrät sekä yhteenlaskettu euromäärä vuodessa. Haluan myös tietoa siitä, mihin näin kerätty verotulo käytetään ja paljonko siitä käytetään haja-asutusalueiden hyväksi.

Mielikuva näiden kiinteistöjen haltijoilla on sellainen, että kerätyistä varoista ei näiden alueiden kehittämiseen, ylläpitoon eikä kunnossapitoon käytetä kerättyjä varoja juuri nimeksikään.

**Päätös** Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

#### **Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 367**

##### **Valmistelu**

**Esittelijä** Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

**Päätösehdotus** Kaupunginhallitus lähettää aloitteen elinvoimatoimialalle lausuntoa varten.

**Päätös** Kaupunginhallitus lähettää aloitteen elinvoimatoimialalle lausuntoa varten.

#### **Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 79** 601/10.00.04/2023

##### **Valmistelu**

Kaupungingeodeetti Paulus Rantajärvi, puh. 050 594 8440

Verohallinnon lähettämästä kiinteistöverolistauksesta on rajattu asemakaava-alueen ulkopuolella olevat rakennukset ja maa-alueet, jotka ovat kiinteistöverotuksen piirissä. Kiinteistöverotuksen piirissä olevia tiloja

**Kaupunginvaltuusto**  
**Kaupunginhallitus**  
**Elinvoimalautakunta**

§ 107 06.11.2023  
§ 367 13.11.2023  
§ 79 23.10.2024

(maa-alue) on noin 450 kappaletta ja näillä tiloilla on yhteensä noin 630 rakennusta. Maa-alueista vuosittain saatava kiinteistövero on noin 36 000 euroa ja rakennusten osalta kiinteistövero on noin 220 000 euroa.

Edellä mainitut luvut ovat suuntaa antavia, sillä niihin voi sisältyä myös vapaa-ajan rakennuksia ja niiden maapohjia. Kiinteistöveroaineiston rajaaminen ei ole yksinkertainen tehtävä, sillä aineisto sisältää noin 50 000 riviä ja haettu tieto sijaitsee useassa sarakkeessa.

Haja-asutusalueelta saatavaa kiinteistöveroa ei ole osoitettu käytettäväksi haja-asutusalueelle, vaan se on tuloa kaupungille niin kuin asemakaava-alueenkin kiinteistöverotulo

**Esittelijä**

Työllisyyspäällikkö Riitta Hakala

**Päätösehdotus**

Lautakunta päättää antaa edellä selostetun vastauksen valtuustoaloitteeseen.

**Päätös**

Lautakunta päätti antaa edellä selostetun vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Elinvoimalautakunta

§ 80

23.10.2024

**Elinvoimatoimialan tilannekuva sekä äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman katsaus 2024****Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 80  
22/00.01.02/2024****Valmistelu**

Elinvoimajohtaja Kimmo Heikka, puh. 040 555 8020,  
työllisyyspäällikkö Riitta Hakala, kaupungingeodeetti Paulus Rantajärvi,  
elinkeinopäällikkö Hanna Alila

Kemin kaupungin elinvoimatoimiala aloitti toimintansa 1.8.2021 organisaatiouudistuksen myötä.

- Toimialajohtaja ja tulosaluepäälliköt esittelevät lautakunnalle kokouksissa elinvoimatoimialan toiminnan tilannekuvan.

Stora Enson lakkauttamispäätös huhtikuussa 2021 käynnisti Kemin kaupungin johtamana äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman laadinnan. Valtioneuvosto hyväksyi äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman 26.6.2021.

- Toimialajohtaja esittelee ÄRM- työn tilannekatsauksen.

**Esittelijä**

Työllisyyspäällikkö Riitta Hakala

**Päätösehdotus**

Elinvoimatoimialan tilannekuva sekä äkillisen rakennemuutoksen, toimintasuunnitelman katsaus merkitään tiedoksi.

**Päätös**

Elinvoimatoimialan tilannekuva sekä äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman katsaus merkittiin tiedoksi.

Elinvoimalautakunta

§ 81

23.10.2024

**Elinvoimatoimialan talousseuranta 2024****Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 81  
23/02.02.02/2024**

<b>Valmistelu</b>	Elinvoimajohtaja Kimmo Heikka, puh. 040 555 8020 Elinvoimatoimialan talousarvion toteuma <u><b>oheismateriaalina.</b></u>
<b>Esittelijä</b>	Työllisyyspäällikkö Riitta Hakala
<b>Päätösehdotus</b>	Elinvoimatoimialan talousarvion toteuma merkitään tiedoksi.
<b>Päätös</b>	Elinvoimatoimialan talousarvion toteuma merkittiin tiedoksi.

Oheismateriaali

Toteumaseuranta 1-9/2024 Elinvoimatoimiala

Elinvoimalautakunta

§ 82

23.10.2024

Tiedoksi saatettavat

Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 82

Saapuneet päätökset

Saapuneet kirjeet

Tiedoksi saapuneet asiat

**Esittelijä** Työllisyyspäällikkö Riitta Hakala

**Päätösehdotus** Merkitään tiedoksi.

**Päätös** Valtionavustuspäätös 30 000 € maahanmuuttotyöhön on saapunut 16.10.2024.

Merkittiin tiedoksi.

Elinvoimalautakunta

§ 83

23.10.2024

**Ajankohtaiset asiat**

**Elinvoimalautakunta 23.10.2024 § 83**

Keskustellaan ajankohtaisista asioista.

Seuraava kokous pidetään 20.11.2024 klo 14.

**Esittelijä**

Työllisyyspäällikkö Riitta Hakala

**Päätösehdotus**

Merkitään tiedoksi.

**Päätös**

Kutsutaan Kemin Yrittäjät ry seuraavan lautakunnan kokoukseen.

Merkittiin tiedoksi.

**Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 74, § 75, § 77, § 78, § 79, § 80, § 81, § 82, § 83**

**Muutoksenhakukielto**

Päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.



**Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 76****VALITUSOSOITUS**

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

**Valitusoikeus**

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

**Valitusaika**

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

*Asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen *viranomaisen* tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa, *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

**Valitusviranomainen**

Valitus tehdään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle

Postiosoite: PL 198, 90101 Oulu  
Käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu  
Sähköpostiosoite: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi  
Faksinumero: 029 564 2841

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

**Valituksen muoto ja sisältö**

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Milloin tiedoksiannosta on erillinen todistus, on se liitettävä valituskirjaan.

### Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.